

Paul Evanby

Een rivier van goden

Het volk van de ziggurat

BOEK 1

1-*diš*

AŠEMKER

1

Ankutu keek naar de wasem die over de zwarte Poel van het Oordeel lag en onderdrukte de aandrang om te niezen. Gasbellen borrelden op in het troebele water en spatten uiteen met een lucht van gisting en rotte eieren die de rest van de dag in zijn neus zou blijven hangen. Het was bijna passend, dacht hij: iedere keer als hij moest omgaan met het gewone volk had hij het gevoel dat hij besmet raakte met hun stank.

Ankutu zag de beklagde kopje-onder gaan, terwijl een paar voet verderop een vormloze klont *esir* boven kwam drijven. Het stinkende maar waardevolle zwarte goedje glom olieachtig in het ochtendlicht. Naast hem hield de broer van de beklagde zijn adem in, terwijl hij met angstig samengeknepen ogen keek naar de plek waar het hoofd onder het oppervlak was verdwenen. Ankutu werd ongeduldig. Er was rond de poel geen bescherming tegen de zon, die inmiddels ongenadig was gaan branden. Het oordeel van de god liet op zich wachten.

Aan de andere kant van de poel ontsprongen hier en daar hoge vlammen aan de kale rots. Men fluisterde wel eens dat de godheid zijn wil met opzet alleen kenbaar maakte op plaatsen als deze, zodat stervelingen hem niet voor het minste of geringste kwamen storen.

De beklagde kwam weer boven water, hapte naar adem en barstte in hoesten uit. Zijn gezicht zag zwart van de drab. De man was het water overgezwommen en was nu halverwege de terugweg. Als de god hem schuldig achtte, zouden de dampen hem het bewustzijn benemen, zodat hij verdronk. Hij dook opnieuw even onder, en het publiek langs de water-rand leefde op; het was misschien toch niet voor niets gekomen.

Maar de man zwom met trage bewegingen verder en trok zich even later met een laatste krachtsinspanning op de rotsen, naakt en besmeurd, zijn zwarte baard in slierten tegen zijn donkerbruine huid geplakt. De man naast Ankutu slaakte een kreet van opluchting en rende naar zijn broer. Ankutu stapte naar voren en riep: ‘Ašemker zij mijn getuige, Utu zij

mijn voorspraak. Gumun, zoon van Gugar, de godheid heeft u onschuldig bevonden. Ga heen in vrede.’ Hij draaide zich om naar een andere man, die zich wild probeerde los te rukken van de twee gehelmde tempelwachters tussen wie hij stond.

‘Nee!’ riep de man. ‘Niet waar. Het kan niet! Ik heb het met mijn eigen ogen gezien, ik zweer het, moge de schorpioenenstaart van Girtabullu me...’

Ankutu hief een hand op, en een van de tempelwachters gaf de man een klap in diens gezicht. Geschokt viel de man stil.

‘Nig-gilim, zoon van Madala,’ ging Ankutu onverstoord verder. ‘U hebt Gumun, zoon van Gugar, beschuldigd van moord, waarvoor hij, indien schuldig bevonden, ter dood zou zijn veroordeeld. De Beproeving in de Poel heeft zijn onschuld aangetoond. Morgen zult u gevonnist worden.’ Hij wendde zich af. Zonder te letten op de klerk die het proces op een wastablet vastlegde, klom hij de glooiende helling op, het oplaaiende rumoer achter hem negerend. Iedereen wist wat dat vonnis zou inhouden, want het stond beschreven op de wetszuilen voor de ingang van de tempel: valse getuigenis in een halszaak betekende de dood.

Gelukkig was de wet daarover tenminste duidelijk, want Ankutu kon er niet meer tijd aan besteden. Als Spreker voor de Klei moest hij nu en dan rechtspreken onder het volk, maar de afgelopen maanden was het aantal zaken verveelvoudigd. Bovendien was het een rol waaraan hij geen plezier beleefde. Hij werd met zijn neus op het dagelijkse leven van het volk en op het gebrek aan moreel besef van de ongeletterden gedrukt wanneer hij de misdaad van de een moest afwegen tegen de hebzucht van een ander. Maar hij had geen keus, vanwege zijn eed aan de tempel. En belangrijker: vanwege zijn belofte aan zijn oude leermeester. Zonder Ur-ariti was hij niets geweest, en juist de doden mocht je niet teleurstellen.

Boven op de helling kwamen de stadsmuren in zicht, omringd door de rommelige moestuintjes die in de laatste twee jaar overal waren opgesprongen. Hij hoorde de tempelwachters achter zich klimmen, hun bronzen zwaarden tegen hun benen kletsend, de onsamenvangend protesterende gevangene tussen hen in. Over het pad naar de stad zag hij iemand in het witte omslagkleed met de enkelvoudige franje van een lage tempeldienaar naderen. Hij kreeg een ongemakkelijk voor gevoel toen hij de dunne baard van de jongeman herkende. Epterku? Wat moest die hier?

Hij gebaarde naar de tempelwachters dat ze afstand moesten houden, en liep zelf verder. De jongeman die hem tegemoetkwam hief zijn onder-

armen op, met de binnenkant van zijn gebalde vuisten naar boven in een respectvolle begroeting, maar de uitdrukking in zijn ogen was onleesbaar.

Ankutu fronste. ‘En?’ vroeg hij.

Zijn assistent wierp een blik over Ankutu’s schouder naar de tempelwachters en de toeschouwers die de Beproeving in de Poel hadden bijgewoond. ‘Er is...’ Hij viel stil.

Ankutu herkende de terughoudendheid. Hij liep verder en wenkte Epterku dichterbij. ‘Wat is er?’

De jongeman kwam naast hem lopen en boog zich naar hem toe. ‘Hoge Steenmeesteres Ubasgu laat u ontbieden,’ fluisterde hij.

‘Is dat alles?’ Ankutu vertrok ongeduldig een mondhoek maar weerhield zich ervan een uitbrander te geven. Epterku zou hem niet zonder reden buiten de stadsmuren hebben opgezocht.

‘Er is een gewapend escorte uitgestuurd. Ik hoorde het van een vriend in de wacht. Ze komen u halen.’

‘Een escorte? Je hebt de verkeerde vrienden. De Spreker voor de Klei wordt niet ontboden.’

‘Dat zei ik ook, maar hij heeft de zegelafdruk van de Steenmeesteres op het tablet zelf gezien.’

Ankutu keek zijn assistent van opzij aan, zonder de pas in te houden. De jongeman keek terug, en er lag in zijn blik iets wat meer was dan angst om in de val van zijn meester te worden meegesleept. Was het berekening? Ankutu staarde naar de stadsmuren zonder te zien waar hij liep. Een gewapend escorte om hem naar een van de hoogste tempelfunctionarissen te brengen was ongehoord.

Het was de Eerste Dag van Emeš en de laatste dag van het Wijdingsfestival, en als ieder jaar had hij een belangrijke rol in de dankplechtigheden voor Diğir-ašemker, de stadsgod. Hij moest voorbereidingen treffen en kon het zich niet veroorloven om zich te laten afleiden. Bovendien was hem weken eerder een intern tempelonderzoek in de maag gesplitst.

Gefrustreerd trok hij een hand door zijn baard. Ubasgu wist dat hij het druk had. Binnensmonds mompelde hij een verwensing aan haar adres. Hij vroeg: ‘Heeft je vriend ook verteld waarom?’

‘Nee, Spreker. Dit was al meer dan hij eigenlijk mocht zeggen.’ De blik in Epterku’s ogen veranderde in een honds soort toewijding. ‘Ik heb nog aangedrongen, maar...’ Geheven handen in een vertoon van machteloosheid.

Ze naderden de stadspoort. Zonder aandacht te besteden aan de muzi-

kanten die met rietfluiten en trommels de voorbijgangers probeerden over te halen om afstand te doen van een handvol graan, gingen ze de stad en daarmee de koortsachtige ochtenddrukte binnen. De eerste dag van het seizoen van Emeš riep altijd een storm van bedrijvigheid op onder het volk, in het besef dat de heetste tijd van het jaar op komst was.

Het Plein van de Zon voor de ingang van het tempelcomplex, op normale dagen een marktplaats, was nog drukker dan anders. Mandenwevers, kleermakers, smeden, lederbewerkers, vilters en allerlei andere ambachtslieden deden nog steeds goede zaken, hoewel de ceremoniën in de tempel al gauw zouden beginnen.

Ankutu stond stil en legde een hand op Epterku's schouder. 'Jij neemt de hoofdingang.'

De jongeman keek verrast om. 'En u dan?'

'Dat doet er niet toe.' Hij knikte naar de andere kant van het plein, waar de drie wetszuilen van glimmend zwart dioriet de ingang naar de tempel leken te bewaken. 'Ga.'

'Jawel, meester.' Epterku begon zich door de menigte te dringen. Zodra hij uit het zicht was, maakte Ankutu rechtsomkeert en liep een zijstraat in. Uit zijn ooghoeken zag hij de wachters passeren die hen vanaf de Poel van het Oordeel gevolgd waren, hun gevangene tussen hen in. De gerechtsklerk liep erachteraan.

Ankutu zou niet aan Ubasgu's ontbieding ontkomen, maar hij kon tenminste proberen de zaak uit te stellen tot een gunstiger moment. Hij maakte door een aantal smallere straten een omtrekkende beweging rond het plein tot hij voor een zijingang in de tempelmuur stond. De wachter herkende hem en liet hem met een hoofdknik binnen. Snel liep hij over de binnenpleinen en -straten van het tempelcomplex naar zijn eigen vertrekken, maar op het laatste plein voor de woonvleugel zag hij een groep tempelwachters op zich afkomen.

Het escorte werd geleid door een zestigman met een scharlaken verenpluim op zijn helm. Ankutu snoof: in ieder geval hadden ze een officier gestuurd. Efficiënt omringden de gewapende mannen hem. De spieren van hun borst en armen glommen donker in hetzelfde zonlicht dat van hun koperen helmen weerkaatste, maar de gekromde zwaarden aan hun zijden waren dof en ongetwijfeld scherp.

Woede welde in Ankutu op. Kil vroeg hij aan de zestigman: 'Wat heeft dit te betekenen?' Hij merkte met enig genoegen dat de man ongemakkelijk zijn keel schraapte voordat hij antwoord gaf.

‘Spreker Ankutu, ik moet u vragen met mij mee te komen.’

‘Geen sprake van. Opzij, zestigman.’

Ankutu liep verder, maar de officier bleef staan. Ankutu kwam weer tot stilstand, zijn borst een duimbreedte verwijderd van die van de zestigman, die niet week.

‘Het spijt me, Spreker. Het is mijn opdracht u naar Hoge Steenmeesteres Ubasgu te brengen.’

‘Haar zegel?’

De officier hield een tabletje omhoog dat aan zijn middel hing.

Ankutu zag de indruk van het cilindervormige zegel in de klei: een gezeten godin en twee dienaren aan weerszijden. Zijn eigen naam stond erboven. Hij kneep zijn ogen samen. ‘Waarom?’

De man keek hem onbeweeglijk aan. ‘Zij wil u wat vragen stellen.’

Ankutu keek strak terug en wierp toen een blik op de tempelwachters. De zestigman werd gesteund door de autoriteit van Ubasgu en de wapens die hem omringden. Er was geen ontkomen aan, en hoe gewilliger hij meeding, hoe sneller de zaak afgehandeld zou zijn. ‘Goed dan. Ga voor.’

De zestigman maakte een handgebaar en de wachters draaiden zich om. Met Ankutu tussen hen in marcheerden ze over het plein naar een andere poort, die geflankeerd werd door twee afschrikwekkende *alad*. De gevleugelde stieren, enorme beelden van wit marmer en goud met wrede rood-zwarte ogen in baardige mensengezichten, staarden recht vooruit van onder gevederde helmen waaruit twee paar scherpe hoorns kromden. Ankutu voelde zich als altijd gedwongen het hoofd te buigen onder hun blik, hoewel ze er alleen maar stonden om kwaadaardige demonen buiten te houden.

De lege hal die ze binnenliepen versterkte ieder geluid dat ze maakten, ook dat van hun voeten op het koele steen en het gerammel van de zwaarden. Ankutu was blij toen ze de gang aan het andere einde van de hal bereikten. Hij beseftte dat het hele ritueel alleen maar plaatsvond om hem duidelijk te maken waar hij stond, dat hij zelfs als Spreker voor de Klei onderhorig was aan het opperste gezag van de tempel.

Toen ze een zijgang in liepen stond Ankutu stil. Onmiddellijk grepen twee wachters zijn bovenarmen beet.

De zestigman zei: ‘Spreker, we moeten u echt vragen om...’

‘De vertrekken van Steenmeesteres Ubasgu liggen aan de andere kant,’ onderbrak Ankutu hem. Het was een gok, want hij was nooit in haar persoonlijke vertrekken geweest, maar iedereen wist dat de Steenmeesters

dicht bij het Huis van de Abzu, het Heilige Water, woonden. De zijgang liep in de tegengestelde richting.

‘Ze zal op een andere plek met u spreken.’

‘Dit is hoogst onregelmatig.’

‘Opdracht van de Hoge Steenmeesteres.’

Uiteindelijk hielden ze stil in een schemerige, mufte gang. Uit een deuropening kwam een andere groep wachters. Tussen hen in strompelde iemand met gebogen hoofd, aan weerszijden ondersteund. De man hief zijn hoofd en keek Ankutu met een lege uitdrukking in zijn ogen aan. Ankutu herkende hem als een van de tempelschrijvers. Er lag een zwarte veeg over zijn voorhoofd en donkere strepen kruisten zijn borst. Ankutu perste zijn lippen op elkaar en keek langs de man weg. De schrijver liet zijn kin weer op zijn borst zakken. De groep verwijderde zich door de gang, terwijl ze de man met zich mee sleurden.

De zestigman gebarde naar de deur. Ankutu stapte een kleine kamer in, verlicht door een enkele opening hoog in de muur. Er hing een zweetlucht met een bittere ondertoon. Onder de raamopening stond één enkele stoel. Verblind door het zonlicht dat recht in zijn ogen scheen, kon hij niet zien wie erop zat, maar hij herkende haar stem.

‘Ankutu, zoon van Anusatu, de goedheid van Diğir-ašemker kent geen grenzen.’

‘Hoge Steenmeesteres.’ Ankutu wilde zijn ogen samenknijpen tegen het licht, maar hij wist dat het zinloos was. Ubasgu wilde hem kennelijk vernederen, hem angst aanjagen. Het enige wat hij kon doen was meegaan, zo ver mogelijk, doen alsof er niets bijzonders aan de hand was. Hij hief zijn gebalde vuisten in een formele onderwerping. ‘Aan Diğir-ašemker danken we ons bestaan.’

Hij hoorde een geluid dat hij even niet kon thuisbrengen, tot hij zich realiseerde dat Ubasgu zachtjes lachte.

‘En zeker vandaag,’ ging ze verder. ‘Op de dag van Emeš zouden we ons daar bewust van moeten zijn, nietwaar?’

‘Vandaag tonen we onze erkentelijkheid voor de gulle gaven van de stad.’ Ankutu staarde recht voor zich uit.

‘Ja...’ Ubasgu zuchtte. ‘Heb je last van het licht? Stap even opzij, dan. Deze situatie is eigenlijk een beetje beschamend.’

Aarzelend stapte Ankutu uit de lichtbundel. Hij zag Ubasgu een gebaar maken naar de wachters, die zich buigend uit de kamer terugtrokken.

De Hoge Steenmeesteres glimlachte. Ze droeg het lange ceremoniële

omslagkleed voor het Herwijdingsritueel, al had ze haar hoofdtooi nog niet op. Haar gezicht ging grotendeels schuil achter een sluier, maar Ankutu wist dat hij zelfs van haar blote gezicht niets zou kunnen aflezen. Ze was een van de oudste vrouwen die hij kende, en haar leeftijd deed zich gelden in haar afstandelijkheid en volstreekte zelfbeheersing.

‘Het spijt me dat ik je op deze plaats ontvang, Ankutu, we hebben iemand moeten ondervragen. De wacht had je naar mijn privévertrekken moeten brengen. Maar goed, nu we hier toch zijn...’

Ankutu hield zijn gezicht uitdrukingsloos. Ubasgu wist heel goed dat hij zich niet zou laten misleiden. Er was een simpele reden voor zijn aanwezigheid in dit vertrek: de gezagsrelaties moesten worden vastgesteld. Hoe wellevend ze verder ook tegen hem zou zijn, de tempelwacht stond nog steeds net buiten de deur. Hij zag een grote, glinsterende vlek op de vloer, vlak naast zijn voeten. Bloed? Urine? Hij probeerde het te negeren.

‘Je hebt het natuurlijk wel gehoord,’ zei ze.

Ankutu wachtte, maar toen ze niet verderging zei hij: ‘Neem me niet kwalijk, Hoge Steenmeesteres, maar ik moest een Beproeving in de Poel van het Oordeel leiden voor zo meteen het Herwijdingsritueel begint.’ En hij kon niet nalaten om eraan toe te voegen: ‘Met het grote aantal zaken van de laatste maanden moet ik mijn dagen zorgvuldig indelen. Is er iets ernstigs gebeurd?’

Ubasgu’s kleine rode ogen keken hem over de rand van de sluier strak aan. ‘Vertel eens, Spreker voor de Klei, waar was je afgelopen nacht?’

Hij knipperde met zijn ogen. Was dit ook bedoeld om hem van zijn stuk te brengen? Hij staaarde haar aan voor hij zich realiseerde dat hij de vraag moest beantwoorden. ‘Afgelopen nacht...? In mijn vertrekken, Steenmeesteres. Zoals altijd.’

‘En was er nog iemand anders in je vertrekken?’

‘Iemand anders? Nee.’ Het antwoord kwam vanzelf, maar terwijl hij het zei wachtte hij tot de herinnering aan afgelopen nacht naar boven kwam. Er kwam niets. Hij fronste. Hij had goed geslapen, had zelfs moeite gehad om wakker te worden zodat hij zich had moeten haasten om bij de Beproeving te zijn.

‘Nee?’ vroeg ze. ‘Ik heb een gerucht gehoord...’

‘Een gerucht! Geruchten zijn het levensbloed van deze tempel.’

‘Dat klopt... maar is het waar?’

Hij keek haar aan. Normaal gesproken lag hij na zijn eerste slaap een hele tijd wakker, denkend en soms zelfs lezend naast een kleine olielamp

voor hij opnieuw in slaap viel tot het licht werd. Maar nu herinnerde hij zich daar niets van. Het enige wat hem te binnen schoot was...

De geur.

Toen hij wakker werd had hij even, vaag, een geur geroken. Hij dacht dat hij het gedroomd had, maar nu...

Er was wél iemand in zijn vertrekken geweest. Hij had hem zelf meegenomen en zijn parfum was in het bed achtergebleven. Hij herinnerde zich dat parfum, zoet en weeïg...

En hij herinnerde zich... warmte, wijn, wierook. Een gewicht tegen zijn arm, een tong die langs zijn hals likte, een vragend gemurmel in zijn oor, het geluid van een getokkelde lier op de achtergrond. Een bruuske weigering van zijn kant, want er was een belangrijke ceremonie, de volgende ochtend. Een aandringende, tastende hand met een spiralend patroon van witte stippen. Het pigment contrasteerde met de donkerbruine huid van die hand, en de nog donkerder huid van zijn borst en buik die de hand streefde, en het zwarte haar op zijn onderbuik waar de hand naartoe kroop. Een donker, gladgeschoren gezicht dat over hem heen hing, de lippen iets van elkaar.

Dan een scherp ruikend bruin poeder tussen twee samengeknepen vingers, onder zijn neus...

‘Het is geen schande, Ankutu,’ zei Ubasgu op een toon vol redelijkheid. ‘De laatste avond van het Wijdingsfestival...’ Ze hield haar hoofd schuin. ‘Je bent nog jong en niet getrouwd, we weten allemaal hoe dat is.’

Nevelpoeder onder zijn neus. Toen niets meer. En in het ochtendlicht was de jongen weg. Om een of andere reden leek het Ankutu uiterst belangrijk dat hij Ubasgu niets vertelde over het bruine poeder. Dat moest hij eerst zelf uitzoeken. Hij schraapte zijn keel. ‘Nee, Steenmeesteres. Er was niemand.’

Het was stil. Hij bleef haar recht aankijken, maar haar ogen verraadden niets.

Toen zei ze: ‘Goed.’ Ze leunde achterover en pauzeerde, alsof ze nadacht over wat ze hem wilde vertellen. ‘Er is namelijk iets vreemds gebeurd vannacht. Ongehoord.’

‘Iets vreemds, Steenmeesteres?’

Peinzend streek ze met een hand langs een franje van haar omslagkleed. ‘De tempelwacht heeft een indringer opgepakt in het binnenste van de tempel. Aan de voet van de Unir, vlak bij de Verboden Trap. Heilig-schennis, natuurlijk. Hij zal snel ter dood worden gebracht.’ Haar blik was

verontrustend vriendelijk toen ze hem opnieuw aankeek. ‘En iemand moet hem binnengelaten hebben.’

Als er toch een hemel bestaat, dacht Irabdu, dan is dit de trap die ernaar-toe leidt. Ze had, verborgen achter een dadelpalm, een indrukwekkend uitzicht over de brede laan van treden die langs de helling van de Unir naar beneden liep.

Ze zaten op een terras halverwege de ontzagwekkende ziggurat, en de zon hing nog steeds aan de andere kant. Natuurlijk hadden ze de Verboden Trap niet kunnen gebruiken. De treden waren heilig en niet toegankelijk, en ze zouden onmiddellijk zijn opgemerkt. Om onzichtbaar te blijven hadden ze over de kleinere trappen naar boven moeten klimmen, langs ladders en taluds, van terras naar terras. Het ging langzaam, stapje voor stapje, en Irabdu was de tel kwijtgeraakt van het aantal terrassen dat ze inmiddels achter zich hadden gelaten, maar iedere trap bracht ze dichterbij hun doel op de top: het huis van de god die over deze stad heerste, Diğir-ašemker. De god van de vijand.

Wekenlang waren ze door de woestijn getrokken, in opdracht van de Steenmeesters van hun eigen stad, Uru-abilim. De Steenmeesters hadden in hun magie een vijandige invloed opgemerkt, en de oorzaak ervan bevond zich in deze stad, Uru-ašemker. Iedere stad was een wereld op zichzelf, onbekend en vreemd. In de wildernis leefden stammen van barbaren, de zandwilden, voor altijd buiten de genade van de stadsgoden. Hoewel die stammen nu en dan handel met elkaar dreven, hadden de volken die de steden bewoonden nooit contact met elkaar. Iedere stad was dus een potentiële tegenstrever van de andere. *Wat is die god van plan? wilden de Steenmeesters weten. Vind het uit, en als het antwoord gevaarlijk is... dan weet je wat je moet doen.*

Irabdu wist niet wat ze daarmee bedoelden, laat staan dat ze wist wat ze moest doen. Zulke dingen werden haar nooit verteld. De magie van de Steenmeesters ging een voormalige concubine te boven, dat wist iedereen. Maar ze had een vermoeden. Ze sprak het niet uit, want een dekmantel van onwetendheid had zijn nut bewezen in de jaren dat ze had gewerkt voor de tempel van Uru-abilim. Eenmaal ontsnapt aan haar vorige meester had ze haar onnozelheid verfijsd en bijgeschaafd tot ze die kon hantieren als het meest dodelijke wapen. Pas toen Onder-Steenmeester Kalhutil haar spel doorzag en haar had geholpen een plaats te verwerven in de tempel, durfde ze tegenover hem iets opener te zijn.

Kalhuti-il was de aanvoerder van de expeditie, en hij wist wat de Steenmeesters wilden. Maar hij bevond zich veilig in hun kamp buiten de stad. Irabdu en haar makkers deden het verkennende werk. Daarom kropen ze nu in de steeds drukkender hitte door de begroeiing, zich eindeloos de vliegende en kruipende insecten van het lijf slaand.

Elk terras was anders. Sommige terrassen waren strak ingedeeld, andere vrijwel overwoekerd. Een groepslid was iets te ver afgedwaald in een veldje hoog opgeschoten gerst en bijna over de rand van het terras gestapt. En in de ochtendschemer hadden ze zonder dekking over de glibberige rand van een irrigatiebekken moeten kruipen, water aan de ene zijde, een val van twintig voet aan de andere.

Inmiddels was het volop dag. Het uitzicht vanaf de Unir benam Irabdu de adem. Ze keek uit over de hele stad en de trillende hemel boven de woestijn in de verte. Ze zaten onder de laatste van een rij majestueuze palmen die met hun hoog oprijzende bladerbossen en volle, laaghangende trossen dadels dit terras domineerden. De palmen overschaduwden kleine fruitbomen, die weer de dichtbegroeide groentebedden overschaduwden waarin ze zich verborgen hadden.

Aan Irabdu's rechterkant stak Utakapu waarschuwend zijn hand op. De Eerste Dag van Emeš was vooral een dag van ceremoniën, maar toch liepen er tempelwerkers in de terrastuinen. Aan haar linkerkant stond de muur die de brede Verboden Trap afscheidde van het terras. Ze kon er net overheen kijken, en zag dan de gladgesleten, hier en daar gebarsten tegels van de trap treden. Aan de andere kant van Utakapu zaten Peku en Aširta.

Utakapu kwam geruisloos overeind en tuurde over het gebladerte. Hij balde zijn opgeheven hand tot een vuist en opende hem weer. Toen sloop hij langs Irabdu naar de muur. Utakapu wenkte, en achter elkaar glipten ze door een opening in het gewas. Tegen de licht hellende achtermuur van het terras bevond zich de ingang van een tunnel die onder de trap door naar de andere kant liep. Irabdu keek omhoog langs de schuine muur. Over de rand van het volgende terras hing dicht gebladerte van een plantensoort die ze niet kende. Het steen van de muur was bedekt met een kleverige laag die ongetwijfeld door die bladeren werd afgescheiden.

Utakapu drukte zich plat tegen de muur naast de tunnelopening en wierp een blik om de hoek. Toen schoot hij de tunnel in. Snel en stil kwamen de anderen achter hem aan.

In de bedompte tunnel rook het sterk naar schimmel. Halverwege begon het Irabdu te duizelen. Ze struikelde over een losliggende steen en

moest bij de vochtige muur steun zoeken om te voorkomen dat ze viel. Toen ze er aan de andere kant weer uit kwamen mompelde ze: ‘Frisse lucht.’

‘Ssj,’ zei Utakapu. Hij keek langs de muur omhoog. ‘We zijn er nog niet.’

Ook hier zat kleverige vloeistof op de stenen. ‘Wat is dat?’ vroeg Peku zacht.

‘Dooie planten.’ Utakapu liep verder zonder om te kijken. ‘Doorlopen.’

‘Dóóie?’

‘Ssj.’

Ze slopen langs de muur tot aan een kleine nis waarin een smalle en steile trap naar het volgende terras leidde. Ook de muren van de nis glommen en waren kleverig. Irabdu deed haar best om het spul niet aan te raken, maar de trap was zo steil dat ze nu en dan steun moest zoeken. Hoewel haar huid en omslagkleed al met aarde waren besmeurd, deed de weëig geurende kleverigheid op haar vingers haar rillen van afschuw.

De trap kwam uit op een terras dat aan de achterkant begroeid was met tamarisk en aan de voorkant met de overhangende planten. Ertussendoor leidde een pad naar de hoek van het terras.

Utakapu zat op zijn hurken achter de planten. ‘Laag blijven,’ fluisterde hij. Met gebogen rug liepen ze snel het terras over. De achtermuur was recht, een teken dat ze halverwege de top van de Unir waren. In theorie, dacht Irabdu, zou het makkelijker moeten gaan naarmate ze hoger kwamen omdat de terrassen steeds kleiner werden. In de praktijk betekende het echter ook minder dekking.

Als ze naar beneden keek, duizelde het haar. Het uitgebreide tempelcomplex rond de Unir leek wel een mierenhoop. Tegelijk voelde ze zich machtig, alsof ze een volledig gebouw onder haar voet kon vermorzelen. Altijd had ze onder de voeten van anderen moeten werken, nu waren de rollen omgedraaid.

Utakapu trok aan haar arm. ‘Kom mee,’ zei hij op dringende toon. Ze rondden de hoek van de Unir en stonden plotseling in het felle zonlicht.

Fout, wist Irabdu onmiddellijk. In de tijd dat ze aan de schaduwzijde hadden doorgebracht was de zon aan de andere kant van de Unir verder gerezen, en nu werden ze verblind. Even, maar lang genoeg om opgemerkt te worden door de tempelwachter die hun tussen een dubbele rij kleine palmbomen tegemoetkwam. Zijn gezicht toonde verrassing. Hij opende zijn mond om te schreeuwen, maar Aširta trok zijn mes uit zijn gordel en wierp het met een krachtige zwaai naar de wachter. Die zakte door zijn

knieën, het mes trillend in zijn borst, de verraste uitdrukking veranderd in afgrijzen. Een laatste ademstoot ontsnapte schokkend aan zijn opengeperde mond.

Irabdu bleef verstijfd staan. De andere drie schaarden zich om de gevallen man. Aširta trok zijn mes los en veegde het zwijgend af aan de rok van de wachter.

‘Ušumgals giftige klauwen!’ vloekte Utakapu zacht. Hij vervolgde: ‘Dat had niet mogen gebeuren.’ Zijn kaakspieren trokken. ‘We verbergen hem onder een struik. En dan...’ – hij keek opnieuw omhoog naar de top van de Unir – ‘... meer vaart maken. Nu hebben we pas echt haast.’

2

De slaaf pakte het lange omslagkleed op en drapeerde het geroutineerd om Ankutu heen, terwijl hij de stof hier en daar met lange gouden spelden vastzette. Hij fatsoeneerde in stilte de ingewikkeld geknoopte franjes die Ankutu's autoriteit aanduidden. Toen hij klaar was hield hij een bronzen spiegel omhoog, zodat Ankutu zijn werk kon inspecteren.

Ankutu knikte afwezig. Hij was nog steeds met zijn gedachten bij de ontmoeting met Hoge Steenmeesteres Ubasgu. Hád hij de indringer binnengelaten? Had de jongeman hem doen inslapen om ervandoor te kunnen gaan en het heiligste van de tempel binnen te dringen?

Hij keek nogmaals de kamer rond. Zijn vertrekken waren niet groot, maar er lag genoeg kostbaar metaal dat de jongen had kunnen stelen. Zilveren ringen, een gouden hoofdband: een Spreker voor de Klei moest zich kunnen kleden naar zijn status. Zelfs het schaalte dat de wachtende slaaf in zijn handen hield was van glimmend koper.

Maar er was niets meegenomen, de jongeman moest met een andere reden zijn binnengekomen. Hij dacht terug. Om Herwijdingsavond te vieren was hij uitgenodigd door Girabba-ušu, een bankier uit het rijke district van Uru-ašemker. In het feestgedruis was de jongeman hem opgevallen, en die had zich al snel aan hem vastgehecht toen hij ontdekte wie Ankutu was. Maar waarom had hij erin toegestemd dat de jongen hem naar de tempel vergezelde? Dat deed hij nooit met gezelschapsjongens.

Fronsend nam hij plaats op een grote kist tegen de muur. Hij wenkte de slaaf. Die goot wat geparfumeerde olie uit in het schaalte en kamde Ankutu's haar, waarbij hij de lange lokken zorgvuldig in regelmatige golven legde. Daarna vlocht hij Ankutu's baard snel en efficiënt volgens de laatste mode in dubbele strengen.

Met een klop op de deur kwam Epterku binnen.

Ankutu wees naar een mand met kleitabletten in een hoek. 'Die documenten moeten naar de archieven. Zorg dat ze eerst gebakken worden.'